

Lukutehtävät, luku 7

Lukutehtävät alalukuun 7.1

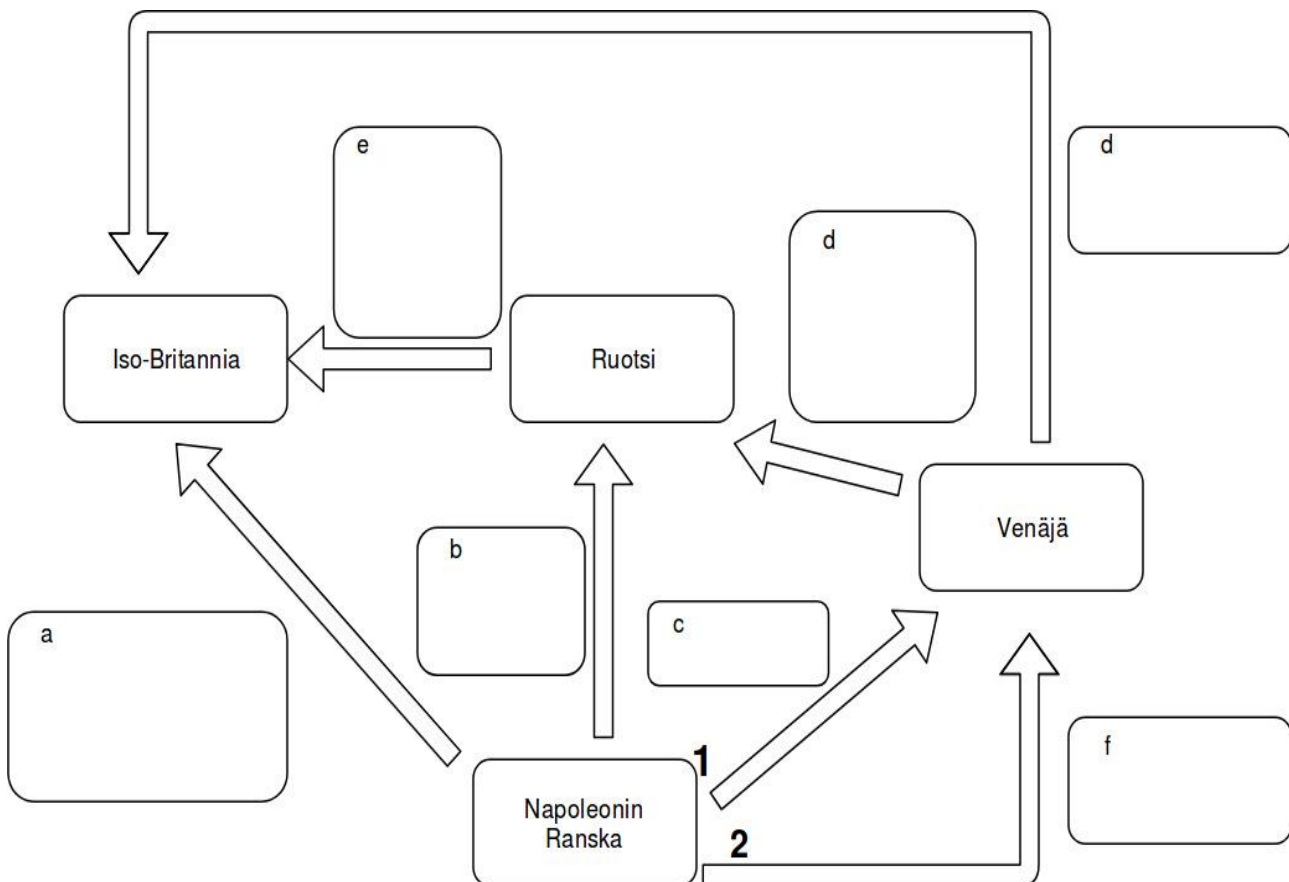
1. Silmäile lukua 7.1. Katso tummennetut sanat, kuvat ja kuvatekstit. Älä vielä lue leipätekstiä. Mieti, mitä tiedät asiasta etukäteen. Voit myös täydentää kaaviota.

2. Lue teksti huolellisesti. Jos et ymmärrä jotakin kohtaa, tarkista vieraiden sanojen merkitys sanastosta.

3. Täydennä kaavio ”Sodan taustat” seuraavien kysymysten avulla.

- Mitä Napoleon teki Isolle-Britannialle?
- Mitä Napoleon pyysi Ruotsilta?
- Mitä Napoleon pyysi Venäjältä ensimmäiseksi?
- Mitä Venäjä teki Isolle-Britannialle?
- Mitä Ruotsi teki Isolle-Britannialle?
- Mitä Napoleon pyysi tämän jälkeen Venäjältä?
- Mitä Venäjä teki Ruotsille?

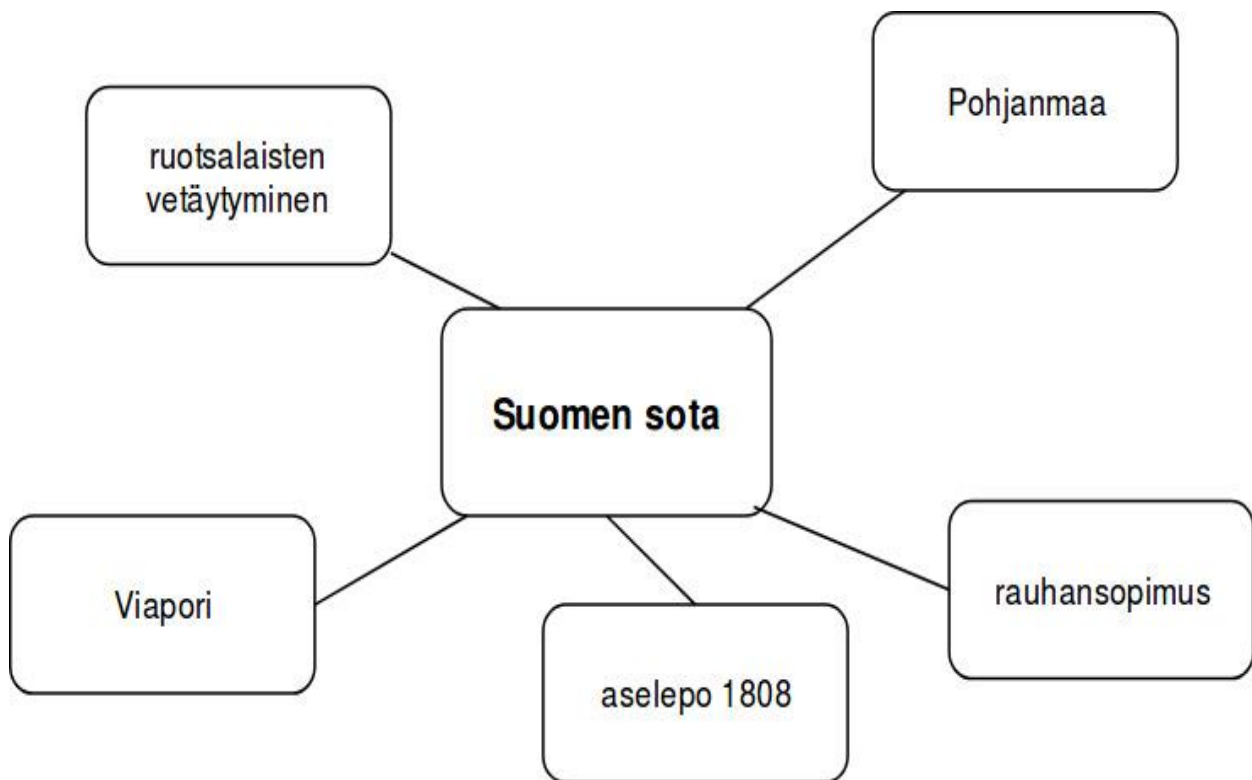
Sodan taustat eli miksi Suomen sota alkoi:

4. Täydennä käsitekartta Suomen sodan vaiheista. Piirrä karttaan laatikoita tarpeen mukaan.

Huolehdi, että käsitekarttasi vastaa seuraaviin kysymyksiin:

- a) Miksi Ruotsi vetäytyi?
- b) Mitä Pohjanmaalla tapahtui?
- c) Mitä Viaporissa tapahtui?
- d) Mitä aselevosta seurasi?
- e) Mitä asioita rauhansopimuksessa sovittiin?

5. Alaluvussa 7.1 on paljon sotaan liittyviä verbejä. Lue verbien kuvaukset ja katso kuvat materiaalista. Piirrä itse verbin tapahtuma laatikkoon.

antautua (1) luovuttaa, lopettaa taisteleva ja antaa aseet pois

hyökätä (4) tässä yhteydessä: mennä toista maata kohti, yrittää päästä maahan sodassa. Esimerkiksi ”Venäjä hyökkäsi Suomeen” tarkoittaa, että Venäjän sotilaita meni Ruotsin alueelle ja aloitti sodan.

piirittää (1) mennä jonkin ympärille ja estää muita tulemasta sieltä ulos

valloittaa (1) tehdä valloitus eli ottaa maata joltakin toiselta maalta

vetäytyä (1) tässä yhteydessä: lähteä taaksepäin, perääntyä, lähteä pakoon toisen armeijan tieltä

6. Täydennä teksti sopivalla verbillä imperfektissä. Muista taivuttaa verbejä!

1. Napoleon _____ monia Euroopan maita.

2. Napoleon _____ (*kielteinen*) Isoa-Britanniaa.

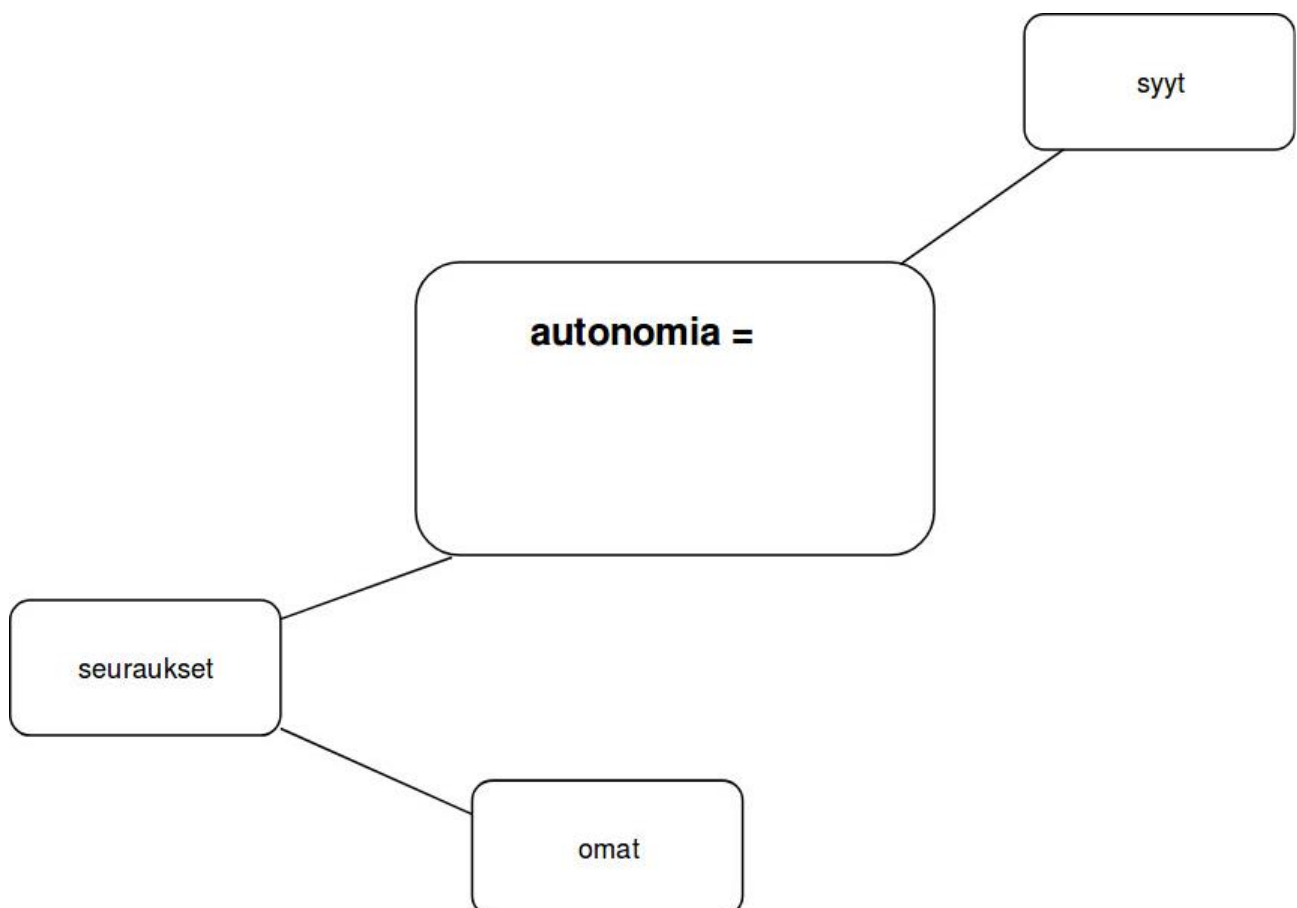
3. Kun Venäjä _____ Ruotsiin, ruotsalaiset
_____.

4. Venäläiset _____ Viaporin linnoitusta.

5. Lopulta Viapori _____.

Lukutehtävät alalukuun 7.2

1. Silmäile lukua 7.2. Katso tummennetut sanat, kuvat ja kuvatekstit. Älä vielä lue leipätekstiä. Mieti, mitä tiedät asiasta etukäteen. Voit myös täydentää käsitekarttaa.
2. Lue teksti huolellisesti. Jos et ymmärrä jotakin kohtaa, tarkista uusien sanojen merkitys sanastosta.
3. Selitä käsitekarttaan, mitä käsite ”autonomia” tarkoittaa voit myös kirjoittaa sanan omalla äidinkielelläsi.
4. Täydennä käsitekartan kohta ”syyt”. Selitä, miksi Suomi sai autonomian.
5. Täydennä käsitekartan seuraukset. Selitä, miten autonomia näkyi Suomessa.
6. Täydennä kohta ”omat” niillä asioilla, jotka olivat Suomen omia autonomian aikana eli ne eivät olleet venäläisiä.

7. Yhdistä samaa tarkoittavat ilmaukset

Venäjää edusti senaatissa
kenraalikuvernööri

Suomalaisten piti olla
uskollisia keisarille

Suomalaisilta edellytettiin
uskollisuutta keisaria
kohtaan.

Suomi sai pitää esimerkiksi
omat lakinsa.

Suomesta tuli autonominen.

Hallituksessa oli
kenraalikuvernööri, joka oli
Venäjältä ja edusti Venäjää.

Suomi sai säilyttää muun
maussa oman
oikeusjärjestelmänsä.

Suomi sai itse päättää
omista asioistaan.

Lukutehtävä alalukuun 7.3

1. Silmäile alalukua 7.3: katso tummennetut sanat, väliotsikot, kuvat ja kuvatekstit. Mieti, mitä tiedät asiasta etukäteen. Voit myös täydentää käsitekarttaa.
2. Lue teksti huolellisesti. Tarkista uusien sanojen merkitys sanastosta.
3. Täydennä kaavio. Kaavion vasemmassa reunassa on kerrottu jonkin asian **syyt** eli miksi jokin asia tapahtui. Oikealla puolella on **seuraukset**, eli se, mitä tapahtui. Täydennä kaavioon puuttuvat syyt ja seuraukset oppikirjan tekstin avulla.
4. Yhdistä samaa tarkoittavat ilmaukset:

Suomi oli rahvaiden kieli ja ruotsi yläluokkien kieli.

Paljon ihmisiä kuoli nälkävuosien aikana.

Fennomaanien tavoitteena oli nostaa suomalaisten koulutustasoa.

Työtä tekevien omat yhdistykset vaativat parempia oloja työläisille

Suomi oli kehittymätön matalan elintason maa.

Köyhät ihmiset puhuivat suomea ja rikkaat ruotsia.

Nälkävuodet vaativat lukuisia uhreja

Suomalaisuusaatteen kannattajat halusivat, että kaikki suomalaiset pääsevät kouluun.

Työväenyhdistykset ajoivat työväenluokan asiaa.

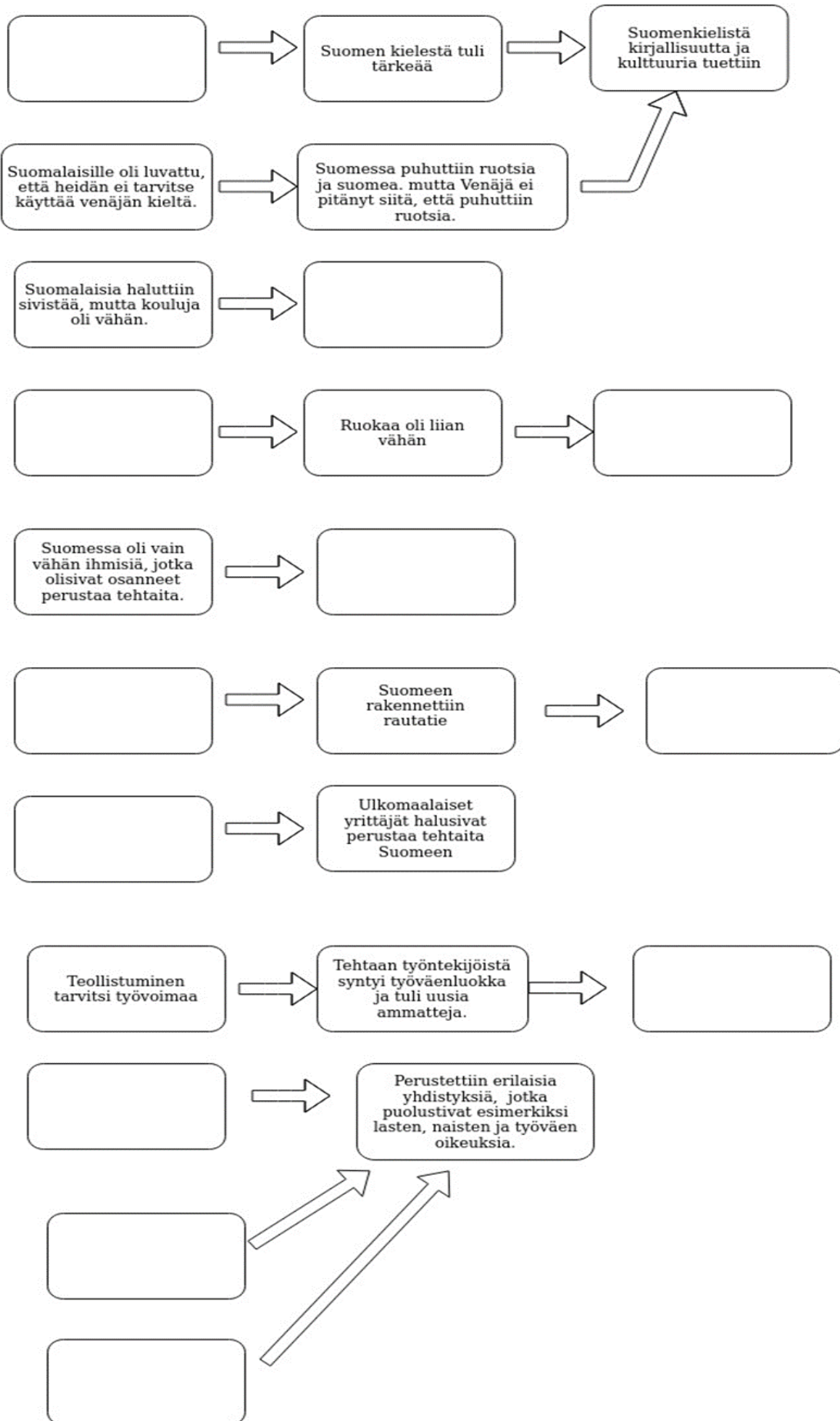
Suomi oli köyhä ja vähän teollistunut maa.

1800-luvulla Suomi muuttui

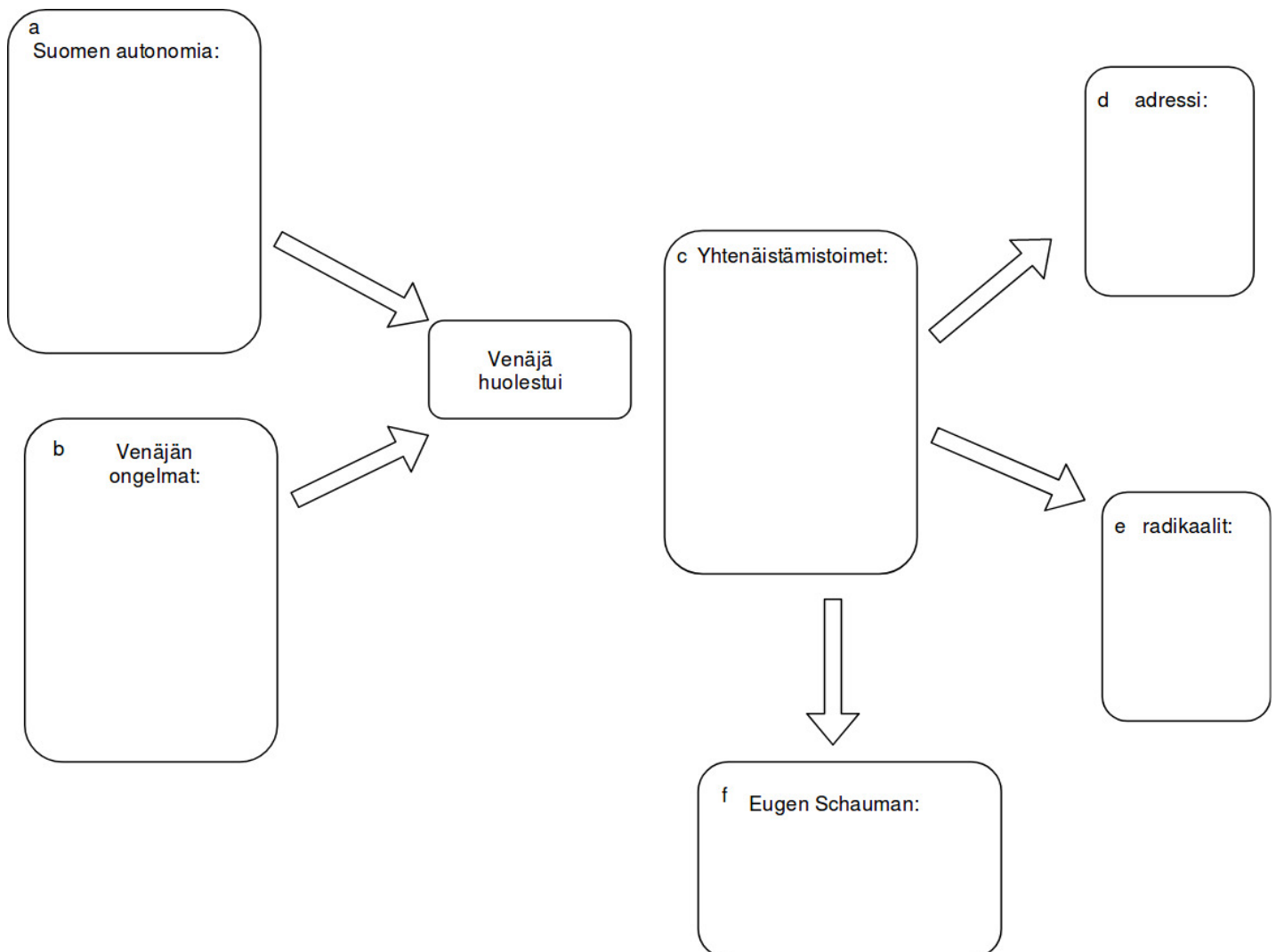
Syyt = miksi tapahtui?

Seuraukset = mitä tapahtui?

Lukutehtävä alalukuun 7.4

1. Silmäile alalukua 7.4. Katso tummennetut sanat, kuvat ja kuvatekstit. Älä vielä lue leipätekstiä. Mieti, mitä tiedät asiasta etukäteen. Voit myös täydentää kaaviota
2. Lue teksti huolellisesti. Tarkista uusien sanojen merkitys sanastosta.
3. Täydennä kaavio seuraavien ohjeiden avulla:
 - a) Millaisia asioita autonomia tarkoitti Suomelle?
 - b) Mitä ongelmia Venäjällä oli?
 - c) Mitä yhtenäistämistoimet tarkoittivat? Mitä Venäjä määräsi?
 - d) Miksi ihmiset keräsivät adressin? Mitä adressille tapahtui?
 - e) Mitä tekivät ne ihmiset, jotka suhtautuivat yhtenäistämistoimiin radikaalisti?
 - f) Mitä Eugen Schauman teki ja milloin

4. Selitä omin sanoin:

a) Helmikuun manifesti

b) sensuuri

c) ensimmäinen sortokausi

d) suuri adressi

5. Yhdistä sana ja selitys:

Jonkin alueen tärkein sotilaallinen johtaja. Nikolai Bobrikov			autonominen
Se, että saa tehdä jotakin.			kenraalikuvernööri
Esimerkiksi sellainen alue, joka saa päättää paljon omista asioistaan, vaikka ei olekaan itsenäinen.			oikeus
Sellainen, joka haluaa paljon muutosta ja on valmis käyttämään koviakin keinoja muutoksen vuoksi.			radikaali
Tehdä erilaiset osat mahdollisimman samanlaisiksi tai sellaisiksi, että ne sopivat hyvin yhteen.			yhtenäistää

Lukutehtävä alalukuun 7.5

1. Silmäile alalukua 7.5. Katso tummennetut sanat, kuvat ja kuvatekstit. Mieti, mitä tiedät asiasta etukäteen. Voit myös täydentää kaaviota
2. Lue teksti huolellisesti. Jos et ymmärrä jotakin kohtaa, tarkista uusien sanojen merkitys sanastosta.
3. Mieti, mitä tiedät asiasta jo etukäteen. Voit täydentää käsitekarttaa.
4. Täydennä käsitekartta seuraavien kysymysten avulla:

Venäjän sota Japania vastaan

- Miten se, että Venäjä hävisi sodan Japanille, vaikutti Venäjään?

Yhtenäistämistoimet

- Millaisia Venäjän yhtenäistämistoimet olivat?
- Milloin Venäjä käytti yhtenäistämistoimia?
- Miten ihmiset reagoivat eli miten he suhtautuivat yhtenäistämistoimiin? Mitä ihmiset tekivät?

Työväki

- Miten työväki toimi?
- Miten työnantajat vastasivat työväen tekoihin?
- Mitä työväki vaati?

Vaalit

- Miksi Suomessa pidettiin vaalit?
- Milloin Suomessa pidettiin ensimmäiset vaalit?

Eduskunta

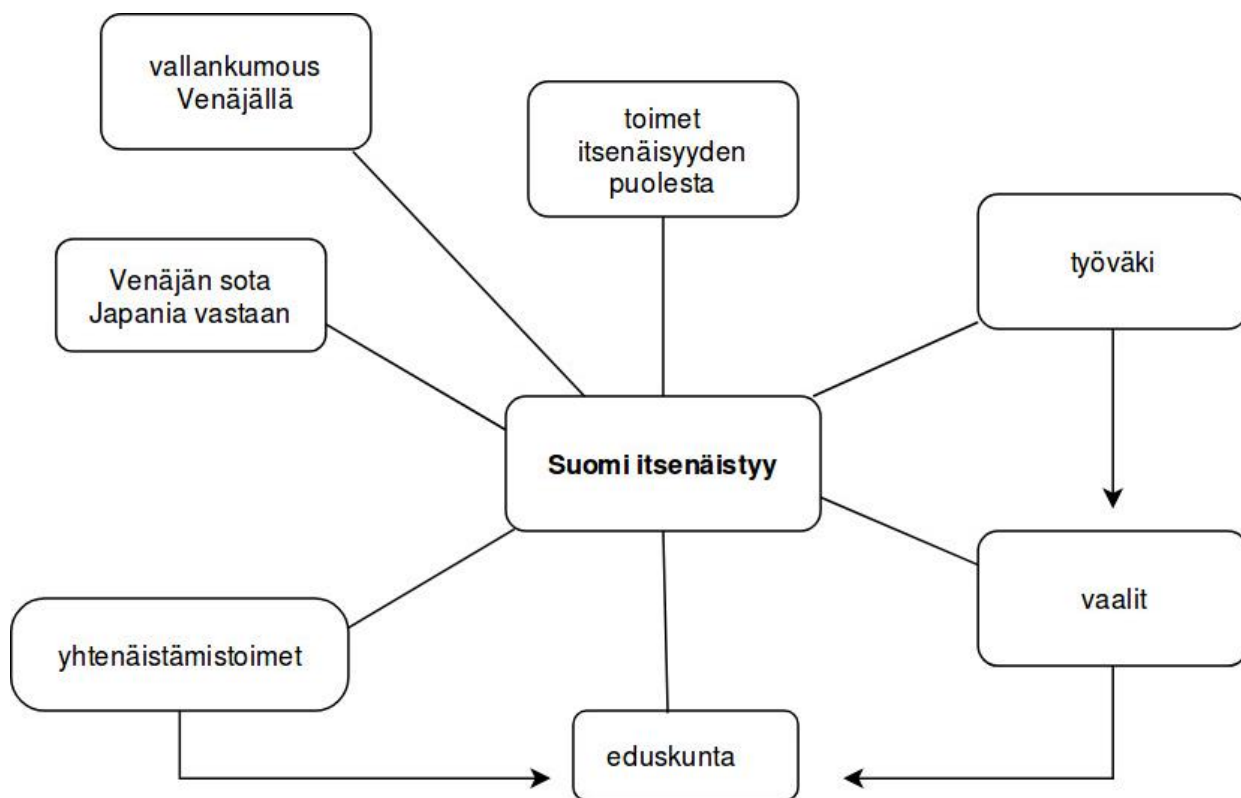
- Millainen oli ensimmäinen eduskunta?
- Mitä eduskunnalle tapahtui ja miksi?

Toimet itsenäisyyden puolesta

- Mitä suomalaiset tekivät, jotta Suomi saisi itsenäisyyden?

Vallankumous Venäjällä

- Milloin Venäjällä tapahtui vallankumous?
- Keskä tekivät vallankumouksen?
- Mitä vallankumouksen tekijät halusivat?
- Mitä vaikutuksia vallankumouksella oli Suomeen?
- Millaisia tapahtumia itsenäistymiseen liittyi?

5. Yhdistä sana ja selitys

suomalaiset, jotka menivät Saksaan opiskelemaan sotataitoja	•	•	itsenäisyysjulistus
Leninin kannattajat, jotka tekivät vallankumouksen Venäjällä 1917	•	•	jääkärit
Se, että kaikki saavat äänestää vaaleissa ja kaikilla on yksi ääni.	•	•	yleinen ja yhtäläinen äänioikeus
eduskunnan johtaja	•	•	bolsevikit
ilmoitus että maa on itsenäinen	•	•	puhemies

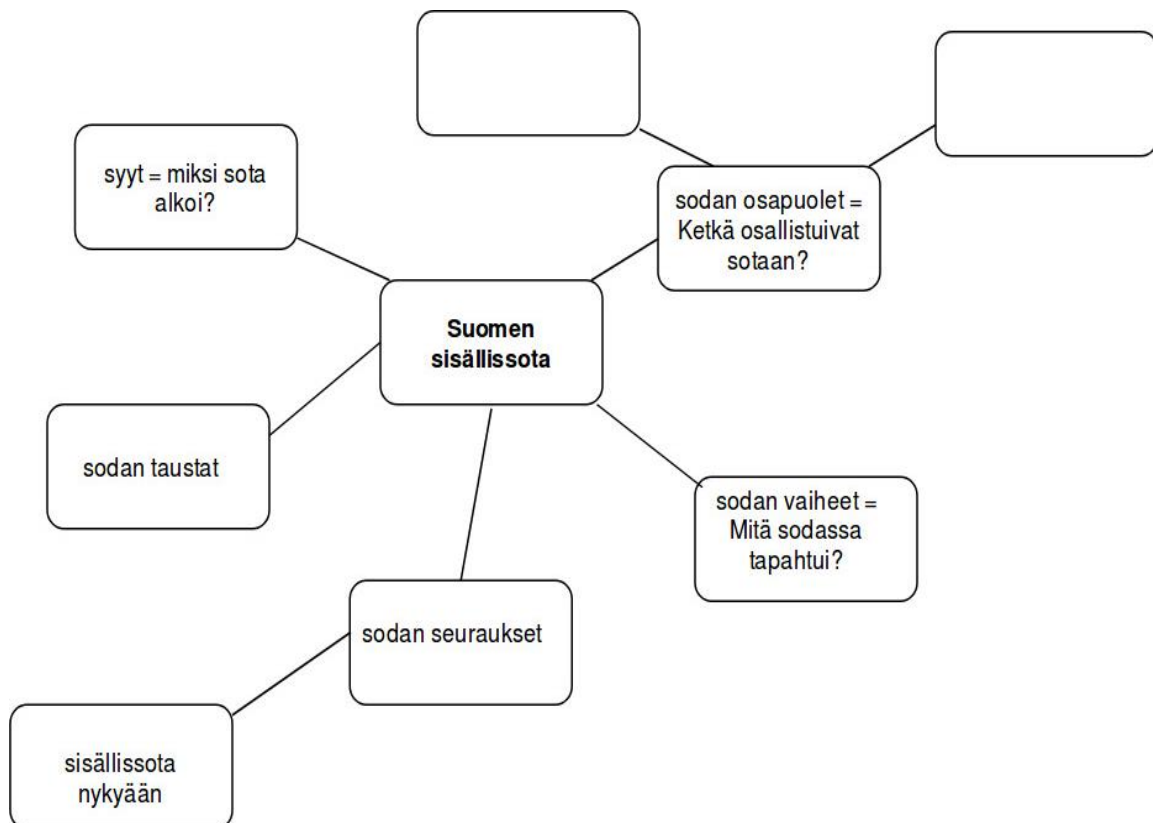
Lukutehtäviä lukuun 7.6

1. Silmäile alalukua 7.6. Katso tummennetut sanat, kuvat ja kuvatekstit. Älä vielä lue leipätekstiä. Mieti, mitä tiedät asiasta etukäteen. Voit myös täydentää käsitekarttaa tai kirjoittaa asioita paperille muistiin.
2. Lue teksti huolellisesti. Jos et ymmärrä jotakin kohtaa, tarkista uusien sanojen merkitys sanastosta.
3. Tavallisesti sotaa käsittelevät tietoteksti käsittelevät seuraavia asioita:

- Sodan taustat:** mitä asioita oli tapahtunut juuri ennen sotaa?
- Sodan syyt:** miksi sota alkoi?
- Sodan osapuolet:** Ketkä osallistuivat sotaan? Miksi he osallistuivat sotaan? Keitä he olivat?
- Sodan vaiheet:** Millaisia asioita sodassa tapahtui ja milloin?
- Sodan seuraukset:** Kuka sodan voitti? Mitä sodan jälkeen tapahtui? Kuinka paljon ihmisiä kuoli? Mitä tapahtui voittajille? Mitä tapahtui niille, jotka hävisivät?

Etsi nyt alaluvun 7.6 tekstistä vastaukset näihin kysymyksiin. Voit valita itse, teetkö muistilistan vai käytätkö apuna käsitekarttaa.

4. Täydennä käsitekarttaan tai listaan vielä kohta ”sisällissota nykyään”. Miten Suomessa ajatellaan ja puhutaan sisällissodasta nykyään?

5. Yhdistä samaa tarkoittavat ilmaukset

Sisällissota vaati paljon uhreja. ●

● On yhä ihmisiä, jotka eivät halua puhua sisällissodasta.

Monet köyhät, etenkin torpparit, olivat ahdingossa. ●

● Sisällissota jakoi suomalaiset kahteen ryhmään.

Sisällissota repi Suomen kansan kahtia. ●

● Erityisesti ihmiset, joilla ei ollut rahaa tai omaa maata, olivat vaikeassa tilanteessa.

Sisällissodasta puhuminen voi yhä olla joillekin tabu. ●

● Sisällissodassa kuoli paljon ihmisiä.

Lukutehtäviä lukuun 7.7

1. Silmäile alalukua 7.7. Katso tummennetut sanat, väliotsikot, kuvat ja kuvatekstit. Älä vielä lue leipätekstiä. Mieti, mitä tiedät asiasta etukäteen. Voit myös täydentää kaaviota
2. Lue teksti huolellisesti. Jos et ymmärrä jotakin kohtaa, tarkista uusien sanojen merkitys sanastosta.
3. Täydennä käsitekartta kysymysten avulla. Piirrä käsitekarttaan uusia laatikoita aina tarpeen mukaan.

Kahtiajako

- Mitä tarkoitti, että Suomi oli jakautunut kahtia?
- Miten kahtiajako näkyi Suomessa?

Valkoisten pelot

- Mitä valkoiset pelkäsivät ja miksi?
- Mikä oli lapuanliike?
- Mitä olivat kyyditykset?
- Mikä oli Mäntsälän kapina?
- Mitä tapahtui Mäntsälän kapinassa?

Uudet lait

- Millaisia uusia lakeja Suomeen oli tullut sisällissodan jälkeen?
- Miten uudet lait vaikuttivat ihmisiin?

1930-luvun lama

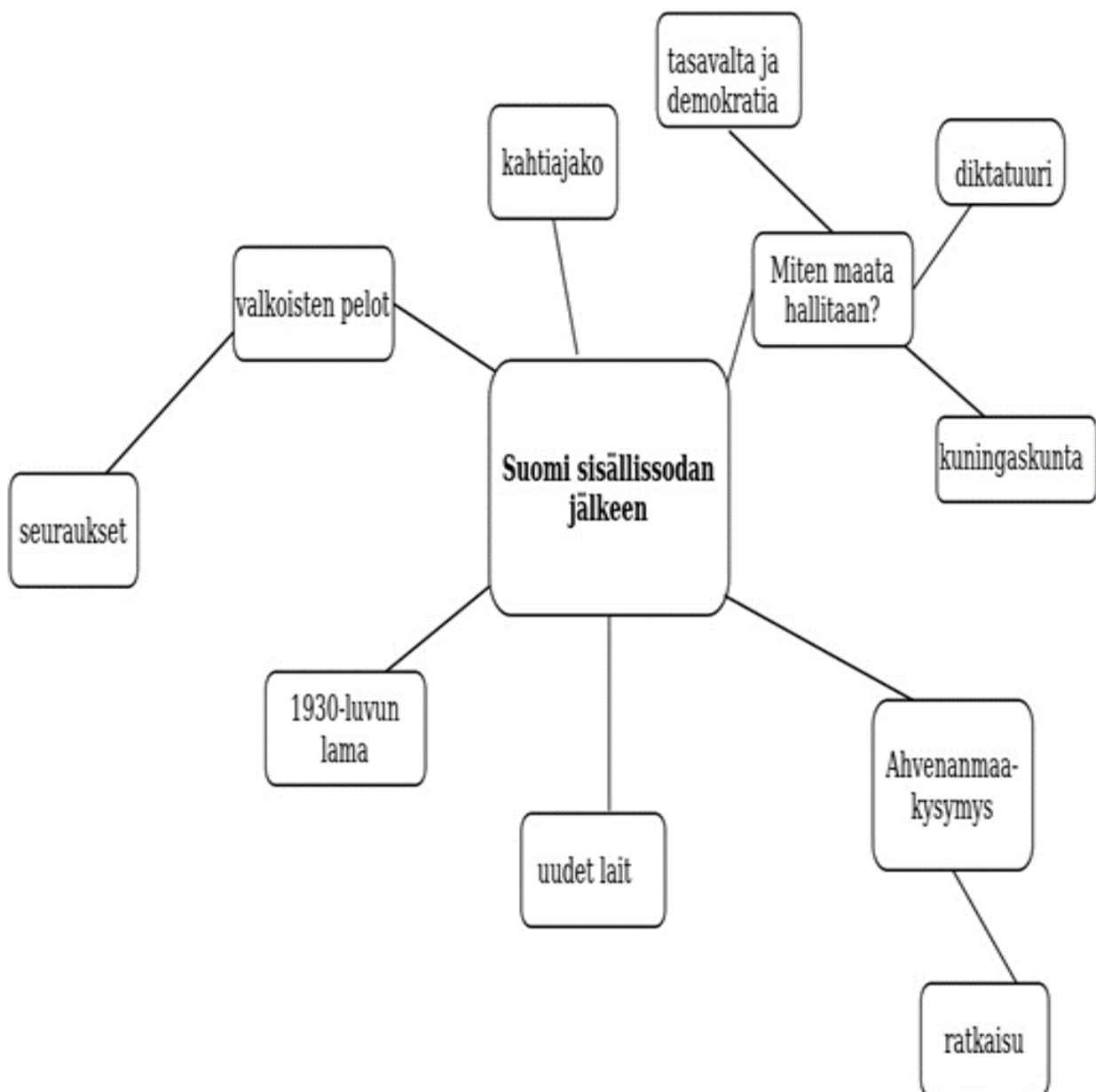
- Mitä seurauksia oli 1930-luvun lamasta eli mitä tapahtui, kun lama tuli Suomeen?

Miten maata hallitaan?

- Mikä on kuningaskunta? Voit kirjoittaa sanan omalla äidinkielelläsi.
- Miksi Suomesta haluttiin kuningaskunta?
- Miksi Suomesta ei tullut kuningaskuntaa?
- Mikä on tasavalta? Voit kirjoittaa sanan omalla äidinkielelläsi.
- Miksi Suomesta haluttiin tasavalta?
- Kenestä tuli ensimmäinen presidentti?
- Mikä on demokratia? Voit kirjoittaa sanan omalla äidinkielelläsi.
- Miksi Suomi valitsi demokratian?
- Mikä on diktatuuri? Voit kirjoittaa sanan omalla äidinkielelläsi.
- Miten Suomi olisi voinut päätyä diktatuuriin?

Ahvenanmaa-kysymys

- Mikä oli Ahvenanmaa-kysymys?
- Miten kysymys ratkaistiin?
- Kuka tai mikä ratkaisi kysymyksen?
- Mitä ratkaisusta seurasi?

5. Yhdistä sana vastakohtaan tai kiistan (eli riidan) toiseen osapuoleen:

punaiset

sosiaalidemokraatit

lapuanliike

oikeisto

demokratia

lama

Ahvenanmaa

diktatuuri

rikastuminen

Suomi ja Ruotsi

vasemmisto

valkoiset

6. Selitä, miten sanat, jotka yhdistit, liittyvät toisiinsa:

Esimerkki: *Punaiset ja valkoiset olivat sisällissodan eri osapuolet.*

[illegible]